

IDŹ DO

PRZYKŁADOWY ROZDZIAŁ

SPIS TREŚCI

KATALOG KSIĄŻEK

KATALOG ONLINE

ZAMÓW DRUKOWANY KATALOG

TWÓJ KOSZYK

DODAJ DO KOSZYKA

CENNIK I INFORMACJE

ZAMÓW INFORMACJE
O NOWOŚCIACH

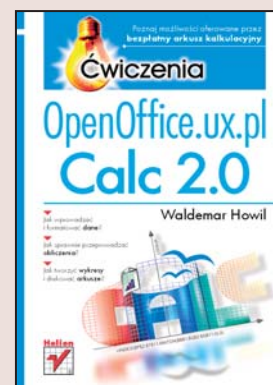
ZAMÓW CENNIK

CZYTELNIA

FRAGMENTY KSIĄŻEK ONLINE

OpenOffice.ux.pl Calc 2.0. Ćwiczenia

Autor: Waldemar Howil
ISBN: 978-83-246-1596-4
Stron: 120

Poznaj możliwości oferowane przez bezpłatny arkusz kalkulacyjny

- Jak wprowadzać i formatować dane?
- Jak sprawnie przeprowadzać obliczenia?
- Jak tworzyć wykresy i drukować arkusze?

Przez długi czas określenie „arkusz kalkulacyjny” kojarzyło się wyłącznie z jedną aplikacją. Jednak rosnąca popularność systemu operacyjnego Linux i oprogramowania open source sprawiła, że na rynku pojawiło się wiele nowych narzędzi tego typu. Jednym z nich jest składnik pakietu biurowego OpenOffice – arkusz kalkulacyjny Calc. Jego możliwości w niczym nie ustępują możliwościom komercyjnych aplikacji. Jest on równie wygodny i łatwy w obsłudze. Jedną z najważniejszych cech tego narzędzia jest zdolność do wymiany plików z arkuszem Excel.

„OpenOffice.ux.pl Calc 2.0. Ćwiczenia” to książka przeznaczona dla początkujących użytkowników tej aplikacji. Czytając ją, poznasz podstawowe możliwości arkusza Calc – dowiesz się, jak wprowadzać, formatować i modyfikować dane w komórkach, zaznaczać komórki i przeprowadzać obliczenia. Nauczysz się korzystać z funkcji, tworzyć wykresy i rejestrować makra. Znajdziesz tu również informacje o zapisywaniu i eksportowaniu arkuszy oraz ich drukowaniu.

- Poruszanie się pomiędzy komórkami arkusza
- Wpisywanie danych
- Formatowanie wprowadzonych danych
- Edycja zawartości skoroszytu
- Zaznaczanie komórek
- Tworzenie wykresów
- Korzystanie z funkcji obliczeniowych
- Rejestrowanie i uruchamianie makropoleceń
- Zapisywanie arkuszy
- Eksport arkuszy do plików PDF
- Drukowanie

Poznaj Calc – dobry i darmowy arkusz kalkulacyjny!

Spis treści

Wstęp	5
Rozdział 1. Podstawy poruszania się w arkuszu kalkulacyjnym Calc i wpisywania danych	9
Rozdział 2. Formatowanie komórki	21
Rozdział 3. Edytowanie zawartości skoroszytu	43
Rozdział 4. Zakresy danych	55
Rozdział 5. Wykresy	67
Rozdział 6. Funkcje w arkuszu	77
Rozdział 7. Makra	85
Rozdział 8. Zapisywanie, otwieranie, eksport, drukowanie	97

Wykresy

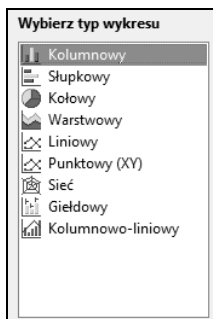
Tworzenie wykresów jest jedną z najbardziej atrakcyjnych możliwości zaawansowanych arkuszy kalkulacyjnych, a więc i OpenOffice.uX.pl Calc. W tym rozdziale znajdują się ćwiczenia, które pomogą utworzyć kilka najbardziej charakterystycznych lub najczęściej wykorzystywanych wykresów.

Ć W I C Z E N I E

5.1 Jakie rodzaje wykresów oferuje Calc?

Calc oferuje kilka typów wykresów, a każdy z nich posiada parę odmian (rysunek 5.1).

Rysunek 5.1.
*Typy wykresów
oferowane
przez Calc*

Przed przystąpieniem do sporządzania wykresów poznamy te typy:

- ❑ **Kolumnowy** — pozwala porównywać dane liczbowe w kilku kolumnach. Możliwe są kolumny w kształcie prostokąta, walca, stożka i ostrosłupa. Wykres kolumnowy występuje w trzech typach: zwykłym, skumulowanym i procentowym.
  - ❑ **Słupkowy** — w przeciwieństwie do wykresu kolumnowego, wykres słupkowy pozwala porównywać dane w poziomych słupkach. Mogą one mieć kształt prostokąta, walca, stożka lub ostrosłupa. Tutaj także występują trzy warianty: zwykły, skumulowany i procentowy.
  - ❑ **Kołowy** — tego typu wykres ilustruje, jaką częśćią całości jest wprowadzony rodzaj danych. Calc oferuje cztery warianty tego typu wykresu: zwykły, rozsunięty kołowy, pierścieniowy, rozsunięty pierścieniowy.
  - ❑ **Warstwowy** — wykres warstwowy idealnie nadaje się do ukazania zmian trendu na przestrzeni czasu. W przypadku wykresów warstwowych mamy również do wyboru trzy warianty: zwykły, skumulowany i procentowy.
  - ❑ **Liniowy** — podobnie jak wykres warstwowy służy do przedstawienia zmiany trendu w czasie. Jego wariantami są wykresy: punktowy, punkty i linie, tylko linie, liniowy 3D.
  - ❑ **Punktowy (XY)** — służy do przedstawienia zmiany w trendzie. Wariantami tego typu wykresu są wykresy składające się: tylko z punktów, z punktów i linii, tylko linii i linii 3D.
  - ❑ **Sieć** — pokazuje dane jako wartości oddalone od centrum. Może występować w trzech wariantach: punkty, punkty i linie oraz tylko linie.
  - ❑ **Giełdowy** — służy do przedstawiania wyników giełdowych. Dostępne są cztery warianty tego typu wykresu, zwane kolejno wykresem giełdowym 1, 2, 3 oraz 4.
  - ❑ **Kolumnowo-liniowy** — pozwala przedstawić dwie serie danych jako wykres kolumnowy i liniowy. Calc umożliwia wybór wersji składających się ze słupków i linii oraz ze słupków skumulowanych i linii.
-

Ć W I C Z E N I E

5.2 Jak utworzyć wykres kolumnowy?

Jednym z najczęściej wykorzystywanych typów wykresów jest wykres kolumnowy. Dzięki niemu możemy przedstawić różnice w kilku kategoriach danych.

Aby sporządzić wykres kolumnowy:

- ❑ Narysuj prostą tabelę, na przykład taką jak na rysunku 5.2.

Rysunek 5.2.

Ta tabela będzie podstawą wykresu

	A	B	C	D
1		styczeń	luty	marzec
2	Janek	23 zł	53 zł	23 zł
3	Kasia	34 zł	32 zł	34 zł
4	Basia	45 zł	23 zł	23 zł
5				

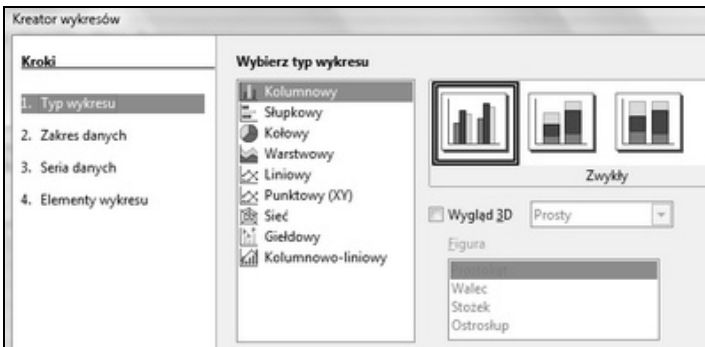
- ❑ Zaznacz całą tabelę, przesuując kursor od komórki A1 do D4.
- ❑ Kliknij znajdującą się na standardowym pasku narzędziowym ikonę narzędzia *Wykres* (rysunek 5.3).

Rysunek 5.3.

Ikona narzędzia Wykres na pasku narzędziowym

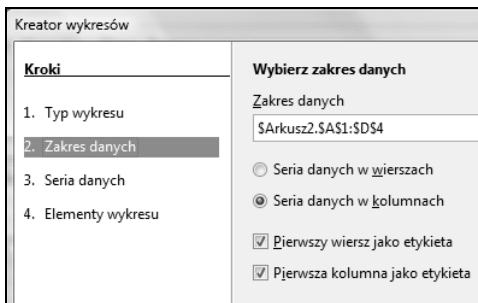
- ❑ W otwartym *Kreatorze wykresów* wybierz zwykły wariant wykresu kolumnowego (rysunek 5.4).

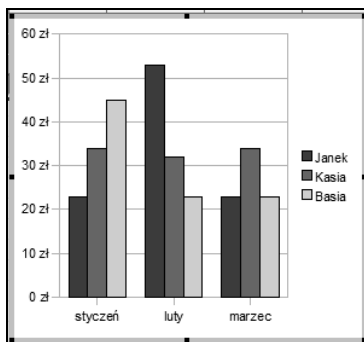
Rysunek 5.4. Wybór typu wykresu

- ❑ Drugi krok polega na określeniu zakresu danych (rysunek 5.5). Zostały już wcześniej zaznaczone, więc teraz znajdują się w odpowiednim polu. Musisz w tym kroku jeszcze sprecyzować, czy serie danych mają być przedstawiane w wierszach, czy w kolumnach. Różnicę widać na rysunku 5.6 i 5.7. Zaznaczamy też opcję, aby pierwszy wiersz i pierwsza kolumna były etykietami z nazwami serii danych.

Rysunek 5.5.
Określanie zakresu danych wykresu

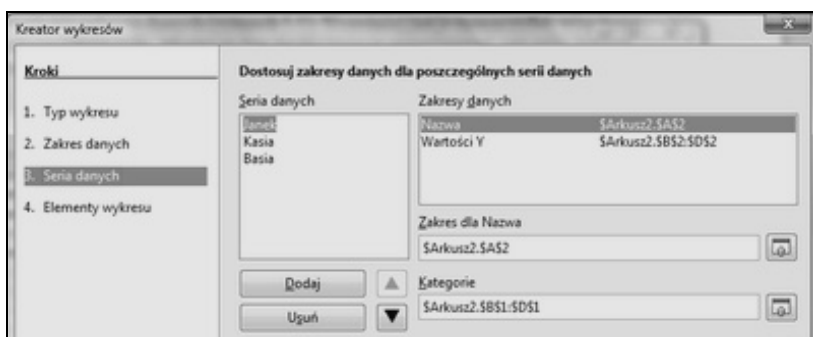
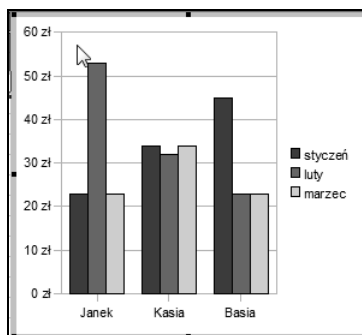
Rysunek 5.6.
Serie danych przedstawione w wierszach

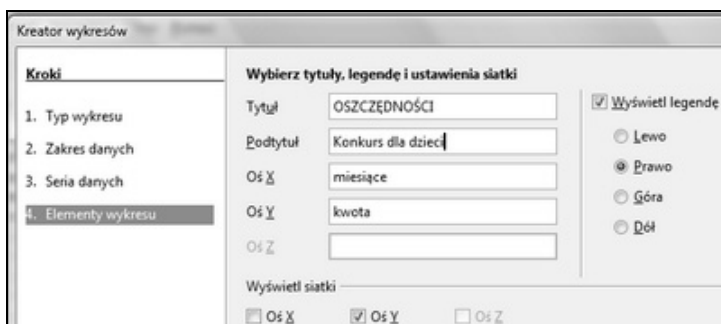
- ❑ W trzecim kroku możesz dostosować zakresy danych do poszczególnych serii. Jeżeli wszystko wcześniej zostało poprawnie zaznaczone, nie musisz już nic robić (rysunek 5.8).
- ❑ W ostatnim kroku możesz nadać wykresowi tytuł oraz podtytuł. Możesz również wpisać nazwy danych określanych osiami X i Y, a także wyświetlić siatkę oraz zdecydować, w którym miejscu ma się znajdować legenda (rysunek 5.9).

Po wykonaniu czynności opisanych w tych czterech krokach uzyskasz efekt podobny do przedstawionego na rysunku 5.10.

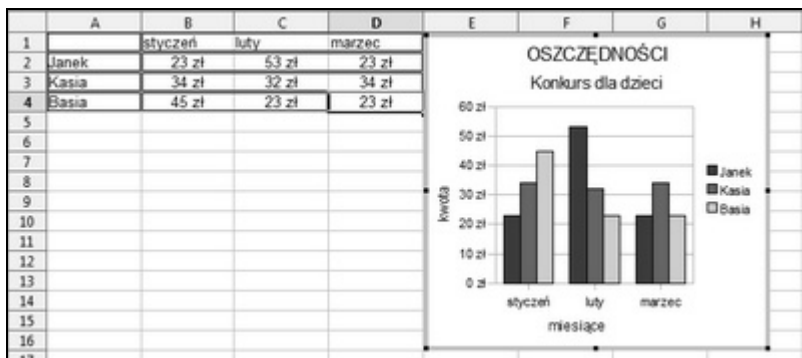
Rysunek 5.7.
Serie danych
przedstawione
w kolumnach

Rysunek 5.8. Dostosowywanie zakresu danych

Rysunek 5.9. Dodawanie różnych elementów wykresu

Rysunek 5.10. Wykres słupkowy wraz z tabelą, z której pochodzą dane

Ć W I C Z E N I E

5.3 Jak utworzyć wykres kolumnowo-liniowy?

W tym ćwiczeniu wykonamy wykres kolumnowo-liniowy. Ten typ wykresu może być szczególnie przydatny, gdy oprócz zaprezentowania danych w słupkach, dodatkowo chcemy pokazać jakąś inną zależność. W naszym przypadku będzie to średnia sprzedaż z miesiąca.

Aby utworzyć wykres:

- ❑ Zaprojektuj tabelę, taką jak ta zaprezentowana na rysunku 5.11.

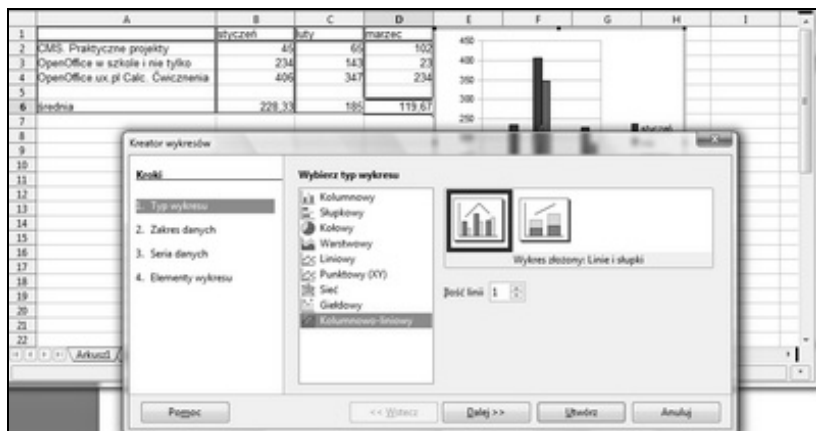
Rysunek 5.11.

Tabela,
na podstawie której
powstanie wykres
kolumnowo-
słupkowy

	A	B	C	D
1		styczeń	luty	marzec
2	CMS. Praktyczne projekty	45	65	102
3	OpenOffice w szkole i nie tylko	234	143	23
4	OpenOffice.ux.pl Calc. Ćwiczenia	406	347	234
5				
6	średnia	228,33	185	119,67
7				

- ❑ Przytrzymując lewy przycisk myszy, zaznacz kursorem cały obszar tabeli od komórki A1 do komórki D6.
- ❑ Kliknij ikonę narzędzia Wykres na pasku narzędziowym i w otwartym Kreatorze wykresów wybierz wykres kolumnowo-liniowy zwykły z jedną linią (rysunek 5.12).
- ❑ W kolejnym kroku musisz określić sposób pokazania danych. W przypadku tabeli, która służy za podstawę wykresu w tym

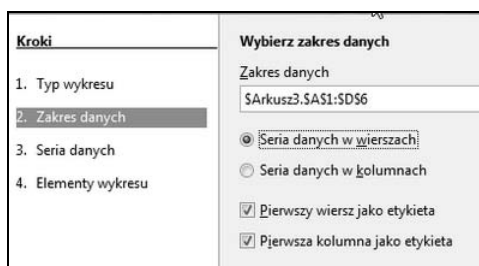

Rysunek 5.12. Tabela wraz z Kreatorem wykresu

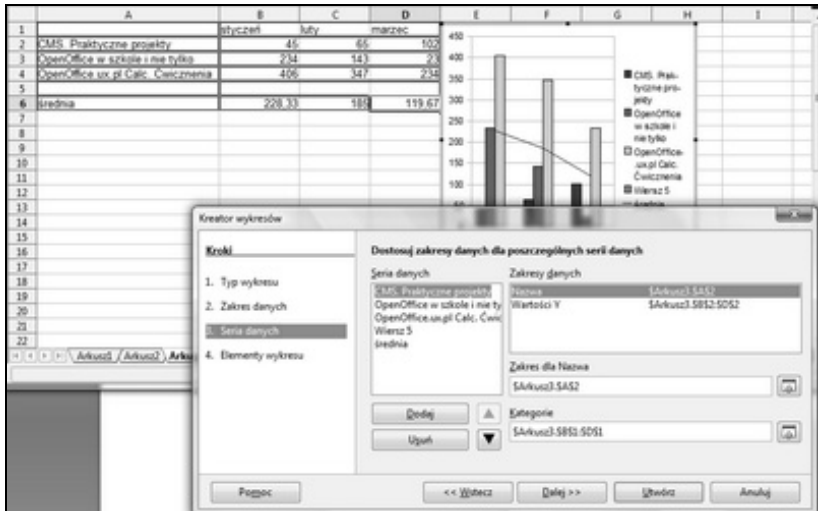
ćwiczeniu, musisz wybrać opcję *Seria danych w wierszach* oraz zaznaczyć, że pierwsza kolumna i wiersz będą etykietami (rysunek 5.13).

Rysunek 5.13.

Wybór zakresu danych do wykresu

- ❑ W trzecim kroku usuń w polu *Serie danych* pozycję *Wiersz 5*, jest on bowiem pusty, a pozostawienie go zniekształciłoby wykres (rysunek 5.14).
- ❑ Na koniec nadaj wykresowi tytuł oraz podtytuł. Określ też, jakie nazwy będą nosiły osie X i Y. Jeżeli uważasz, że legenda powinna być wyświetlana, zaznacz odpowiednią opcję i wskaż miejsce wyświetlania opisu (rysunek 5.15).
- ❑ Utworzony przez Ciebie wykres kolumnowo-liniowy powinien wyglądać tak jak ten zaprezentowany na rysunku 5.16.

Rysunek 5.14. Seria danych pozostaje bez zmian

Rysunek 5.15.

Wybór elementów dodatkowych wykresu

Wybierz tytuły, legendę i ustawienia siatki

Tytuł:

Podtytuł:

Oś X:

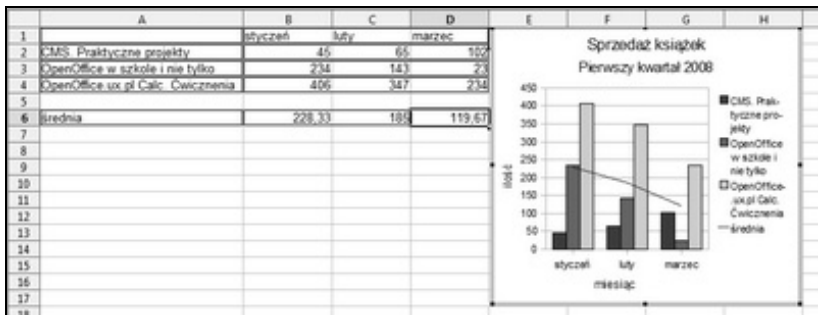
Oś Y:

Oś Z:

Wyświetl siatki: Oś X Oś Y Oś Z

Wyświetl legendę

Lewo
 Prawo
 Góra
 Dół

Rysunek 5.16. Wykres wraz z tabelą z danymi

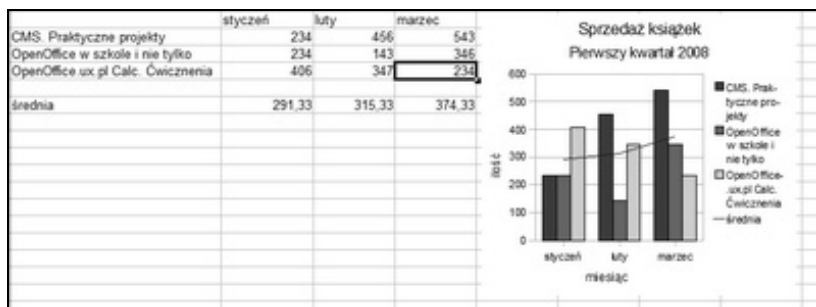
Wyniki sprzedaży konkretnych książek w poszczególnych miesiącach zaprezentowane są w słupkach. Linia przedstawia średnią miesięczną sprzedaż wszystkich książek. Trzeba przyznać, że wskaźnik sprzedaży nie jest zbyt optymistycznie nastawiający, spróbujmy więc zmienić to w następnym ćwiczeniu.

Ć W I C Z E N I E

5.4 Jak zaktualizować wykres?

Kiedy wykres został już utworzony, nic nie stoi na przeszkodzie, żeby go zaktualizować.

Aktualizacja wykresu jest możliwa przez modyfikowanie wpisów w tabeli, z której wykres bierze dane. Na rysunku 5.17 został przedstawiony wykres z poprzedniego ćwiczenia, tyle że dane ze sprzedaży książek okazały się o wiele bardziej optymistyczne, niż zakładano poprzednio.

Rysunek 5.17. Zmieniony wykres

Podczas tworzenia wykresów musisz dokładnie przemyśleć, jakie dane i w jakiej postaci masz zamiar przedstawić. Nie każdy wykres nadaje się do przedstawiania wszystkich danych. Nie trzeba przecież nikogo przekonywać, że dane z poprzednich ćwiczeń w postaci wykresu giełdowego byłyby mało czytelne. Warto więc poświęcić chwilę na to, aby wybrać najbardziej odpowiedni typ wykresu, czyli taki, z którego sami będziemy zadowoleni i który przede wszystkim będzie czytelny dla odbiorców.